

C.II SYSTEM RANKINGOWY FIDE

Handbook FIDE – B.02

System został uchwalony na Kongresie FIDE w roku 1982, a poprawki wniesiono na Kongresach FIDE w latach 1984-2008.

**Obowiązuje od 1 lipca 2009 roku.
Przekład z angielskiego Andrzej Filipowicz.**

0.0. WPROWADZENIE

System służący do pomiaru osiągnięć w szachach musi być jednoznaczny i dostosowany do rozgrywek tej dyscypliny.

Partie są poddane ocenie rankingowej FIDE, jeśli zostały rozegrane w zawodach zarejestrowanych przez FIDE i spełniających wszystkie niniejsze wymagania.

- 0.1. Przepisy mogą być zmieniane wyłącznie na Kongresie FIDE, na wniosek Komisji Kwalifikacyjnej FIDE.

Każda wprowadzona zmiana, uchwalona przez Kongres FIDE, obowiązuje od 1 lipca następnego roku. Zmiany obowiązują w turniejach rozpoczętych w tym dniu lub później.

- 0.2. W zasadzie, wszystkie ważne zawody powinny podlegać ocenie rankingowej. Zawody najwyższej rangi mogą zostać ocenione przez FIDE, nawet w przypadkach, gdy nie nadeszła sprawozdania federacja, na której terenie rozegrano turniej.

- 0.3. Wszystkie oficjalne turnieje FIDE, których regulaminy są zamieszczone w zestawie przepisów FIDE (Handbook FIDE) są zawsze poddawane ocenie rankingowej. Organizator jest zobowiązany do nadesłania rezultatów zawodów i wniesienia odpowiednich opłat.
- 0.4. Turniej zostanie poddany ocenie rankingowej tylko wtedy, gdy zostanie wcześniej zarejestrowany przez federację narodową, która jest też odpowiedzialna za przesłanie rezultatów i wniesienie opłat rankingowych. Turnieje powinny być zarejestrowane przynajmniej miesiąc przed ich rozpoczęciem. Przewodniczący Kwalifikacyjnej Komisji FIDE może odmówić rejestracji turnieju. Ma też prawo wyrazić zgodę na ocenę rankingową turnieju, który został zarejestrowany później, niż miesiąc przed jego rozpoczęciem.
- 0.5. Istnieje prawo odmowy oceny rankingowej określonych zawodów. W takiej sytuacji główny organizator zawodów ma prawo apelacji do Komisji Kwalifikacyjnej, ale w tylko w ciągu siedmiu dni od otrzymania informacji o takiej decyzji.
- 0.6. W niniejszych przepisach, poczynając od 1 lipca 2009 r., ranking 1200 jest najniższym publikowanym rankingiem.

1.0. TEMPO GRY

- 1.1. Partia turniejowa jest poddana ocenie rankingowej, jeśli każdy z zawodników ma do dyspozycji pewien określony minimalny czas, w którym musi wykonać wszystkie posunięcia. Zakłada się, że partia trwa 60 posunięć.

Jeżeli chociaż jeden uczestnik turnieju ma ranking 2200 lub wyższy, to każdy z zawodników musi otrzymać przynajmniej 120 minut na rozegranie partii.

Jeżeli chociaż jeden uczestnik turnieju ma ranking 1600 lub wyższy, to każdy z zawodników musi otrzymać przynajmniej 90 minut na rozegranie partii.

Jeżeli wszyscy uczestnicy turnieju mają rankingi poniżej 1600, to każdy z zawodników musi otrzymać przynajmniej 60 minut na rozegranie partii.

- 1.2. Partie, w założeniu wykonania wszystkich posunięć, grane szybszym tempem gry, są wyłączone z oceny rankingowej.
- 1.3. W partiach, w których występuje pierwsza kontrola czasu, wskazane jest, aby liczba posunięć w tej kontroli wynosiła 40. Ujednolicenie tej fazy gry jest korzystne dla zawodników.

2.0. OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY GRY

- 2.1. Partie muszą być rozgrywane zgodnie z obowiązującymi „Przepisami gry FIDE”. Federacja narodowa ma prawo wprowadzenia niewielkich zmian w stosunku do „Przepisów gry FIDE”, ale tylko za zgodą Komisji Technicznej FIDE.

3.0. LICZBA RUND DZIENNIE

- 3.1. Nie można grać więcej niż trzech rund dziennie, a całkowity czas przeznaczony na grę nie może przekraczać 12 godzin.

4.0. CZAS TRWANIA TURNIEJU

- 4.1. Okres nie dłuższy niż 90 dni, z wyjątkiem
  - 4.11. Rozgrywek ligowych, trwających dłużej niż 90 dni i podlegających ocenie rankingowej.
  - 4.12. Innych turniejów, trwających dłużej niż 90 dni i podlegających ocenie rankingowej, pod warunkiem aprobaty ze strony Przewodniczącego Komisji Kwalifikacyjnej FIDE.
  - 4.13. Należy przyjmować rankingi zawodników według Listy Rankingowej FIDE obowiązującej w dniu rozpoczęcia zawodów. Jednakże w sytuacji, gdy wyniki partii są przesyłane w poszczególnych okresach rankingowych

(lub po każdej rundzie) to można przyjmować aktualne rankingi obowiązujące w dniu rozgrywania partii. Wybór jednej z tych opcji musi być dokonany przed rozpoczęciem pierwszej rundy zawodów. Patrz „Tytuły międzynarodowe FIDE” art. 1.16. (B.01 w Handbook FIDE), który ma podobne sformułowanie.

5.0. PARTIE NIEGRANE

- 5.1. Do obliczeń rankingowych nie bierze się pod uwagę rezultatów partii niegranych tj. przegranych i wygranych walkowerem lub zweryfikowanych bez gry, niezależnie od przyczyn. Każda partia, w której zawodnicy wykonali przynajmniej po jednym posunięciu, jest poddana ocenie rankingowej.

6.0. SKŁAD TURNIEJU

- 6.1. Jeżeli zawodnik bez rankingu FIDE uzyska w turnieju zero punktów (0 p.), to zarówno jego wynik, jak też wyniki partii jego przeciwników z nim, zostają wyłączone z oceny rankingowej. Jednakże, gdy zawodnik bez rankingu miał już na swoim koncie wynik rankingowy powyżej najniższego publikowanego rankingu, to uzyskany rezultat (0 p.) uwzględnia się w obliczeniach jego rankingu.
- 6.2. Rezultaty turniejów składających się z eliminacji i finałów lub baraży mogą być traktowane łącznie.

***Uwaga A.F.:** Naturalnie dotyczy to tylko baraży, w których tempo gry spełnia warunki oceny rankingowej turnieju.*

- 6.3. W turnieju kołowym przynajmniej $\frac{1}{3}$ jego uczestników musi mieć ranking FIDE.
- 6.31. Jeżeli w turnieju uczestniczy mniej niż 10 zawodników, to przynajmniej 4 z nich musi mieć ranking FIDE.

- 6.32. Turniej dwukołowy z udziałem zawodników bez rankingu FIDE musi liczyć przynajmniej 6 uczestników, z których 4 musi posiadać ranking FIDE.
- 6.33. Turnieje o mistrzostwo kraju rozgrywane systemem kołowym („każdy z każdym”) podlegają ocenie rankingowej, jeśli przynajmniej 3 zawodników (lub dwie zawodniczki w turniejach wyłącznie kobiecych) ma ranking publikowany na Liście Rankingowej FIDE obowiązującej w dniu rozpoczęcia danego turnieju.
- 6.4. W turniejach granych systemem szwajcarskim i zawodach drużynowych:
- 6.41. Rezultaty zawodników bez rankingu FIDE podlegają ocenie rankingowej tylko w przypadku, gdy taki zawodnik rozegra w danym turnieju nie mniej niż 3 partie przeciwko zawodnikom z rankingiem FIDE i uzyska przynajmniej jeden (1) punkt. Uzyskany ranking, z uwzględnieniem wszystkich partii zawodnika granych w tym turnieju, musi być wyższy od najniższego publikowanego ranking.
- 6.42. Dla zawodników mających ranking FIDE ocenie rankingowej podlegają tylko partie rozegrane z przeciwnikami z rankingiem FIDE.
- 6.43. Jeżeli w turnieju kołowym („każdy z każdym”) nie zostanie rozegrana jedna lub więcej partii, rezultaty turnieju powinny być przedstawione do oceny rankingowej w analogiczny sposób, jak turnieje grane systemem szwajcarskim.
- 6.5. Jeżeli mecz składa się z określonej liczby partii i jeden z zawodników wygrał pojedynek przed rozegraniem wszystkich partii, to partie po rozstrzygnięciu meczu będą pominięte w obliczeniach rankingowych.
- 6.6. Mecze, w których występuje jeden lub dwóch zawodników bez rankingu, nie podlegają ocenie rankingowej.

7.0. LISTA RANKINGOWA FIDE

7.1. Komisja Kwalifikacyjna FIDE przygotowuje sześć list rankingowych w roku. Każda z list obejmuje rankingową ocenę imprez rozegranych w okresie upływającym od poprzedniej listy rankingowej. Lista Rankingowa FIDE jest opracowywana na podstawie formuły systemu rankingowego opartego na krzywej procentowego rozkładu wyników oczekiwanych, pochodzącej z normalnego rozkładu funkcji, w oparciu o teorię statystyki matematycznej i rachunku prawdopodobieństwa.

7.11. Lista rankingowa obowiązuje dla turniejów rozpoczynających się w okresach:

- styczniowa (1.01) w okresie 1.01. – 28 (29).02
- marcowa (1.03) w okresie 1.03. – 30.04.
- majowa (1.05) w okresie 1.05. – 30.06.
- lipcowa (1.07) w okresie 1.07. – 31.08.
- wrześniowa (1.09) w okresie 1.09. – 31.10.
- listopadowa (1.11) w okresie 1.11. – 31.12.

Sformułowanie okres rankingowy (patrz nowi zawodnicy) oznacza okres, w którym dana lista zachowuje ważność.

7.12. Na liście rankingowej są publikowane następujące dane zawodników, których ranking jest wyższy od najniższego publikowanego ranking (art. 0.6.): nazwisko i imiona, tytuł międzynarodowy, federacja narodowa, aktualny ranking FIDE, numer kodu identyfikacyjnego ID, liczba partii ocenianych w danym okresie rankingowym, rok urodzenia, płeć (w – woman, kobieta), wielkość współczynnika „K” danego zawodnika.

7.13. Datą zamykającą okres przyjmowania turniejów do oceny rankingowej jest 7 dni od daty publikacji listy.

Turnieje zakończone wcześniej, i w tym dniu, są uwzględnione na liście rankingowej, obejmującej dany okres obliczeniowy.

Oficjalne turnieje FIDE, wymienione w Handbook'u są uwzględnione na liście, nawet jak kończą się w dniu poprzedzającym jej wydanie.

7.14. Ranking nowego zawodnika, niemającego do tej pory rankingu FIDE, zostanie opublikowany na liście rankingowej, jeśli spełnia następujące kryteria:

7.14(a) Ranking został obliczony na podstawie rezultatów partii w turniejach omówionych w art. 6.3, pod warunkiem rozegrania minimum 9 partii.

7.14(b) Ranking został obliczony na podstawie rezultatów uzyskanych w turniejach omówionych w art. 6.4, pod warunkiem rozegrania minimum 9 partii przeciwko zawodnikom z rankingiem FIDE.

7.14(c) Warunek 9 partii rozegranych przeciwko zawodnikom z rankingiem FIDE nie musi być spełniony w jednym turnieju. Rezultaty partii z innych turniejów, rozegranych w okresach obliczeniowych, w ostatnich dwóch latach, mogą być łączone w celu otrzymania początkowego rankingu.

7.14(d) Uzyskany ranking dorównuje przynajmniej najniższemu publikowanemu rankingowi według art. 0.6.

7.14(e) Ranking powinien być obliczony na podstawie wszystkich partii zawodnika w taki sposób, jakby były grane w jednym turnieju. Jednakże nie może być publikowany do chwili rozegrania 9 partii i dopiero z tą chwilą wszystkie dane rankingowe mogą być użyte.

7.14(f) Ranking został obliczony na podstawie przynajmniej 7 partii rozegranych na Olimpiadzie

Kodeks Szachowy - 1 lipiec 2009

względnie na Drużynowych Mistrzostwach Świata lub Kontynentów.

7.14(g) Ranking został obliczony na podstawie rozegranych przynajmniej 7 partii dla zawodników członków IBCA, ICSC albo IPCA (inwalidzi wzroku, słuchu i ruchu).

7.2. Zawodnicy, których nazwiska nie są publikowane na liście rankingowej FIDE.

7.21. Zawodnicy, których rankingi spadły poniżej najniższego publikowanego rankingu (art. 0.6.) są wymienieni na oddzielnej liście, jako „Usunięci z listy rankingowej” (delisted). Usunięci zawodnicy są traktowani, jak zawodnicy bez rankingu FIDE.

7.22. Zawodnicy z tytułami międzynarodowymi, ale bez rankingu FIDE, są wymienieni na oddzielnej liście, wydawanej wraz z listą rankingową wszystkich zawodników z tytułami FIDE.

7.23. Zawodnicy nieaktywni nie są uwzględniani na aktualnej liście rankingowej FIDE. Jednakże są traktowani jako zawodnicy z rankingiem FIDE, zarówno dla celów rankingowych, jak i dla norm na tytuły międzynarodowe, przy czym pod uwagę bierze się ich ostatni publikowany ranking.

7.23(a). Przyjmuje się, że zawodnik jest traktowany, jako nieaktywny, jeżeli w okresie jednego roku nie rozegra żadnej partii poddanej ocenie rankingowej.

7.23(b). Zawodnicy nieaktywni, po osiągnięciu tego statusu, są publikowani przez następne dwa lata na listach rankingowych z zaznaczeniem, że są nieaktywni (mają literkę „i”). Ich nazwiska jednakże są publikowane tylko w wersji alfabetycznej listy rankingowej FIDE, natomiast są usunię-

te z list krajowych poszczególnych federacji, które zawierają tylko spisy aktywnych zawodników.

- 7.23(c). Zawodnik wraca na listę aktywnych, gdy rozegra przynajmniej jedną ocenianą partię w okresie rankingowym. Wtedy jest publikowany na kolejnej liście rankingowej FIDE.
- 7.24. FIDE, publikując aktualną listę rankingową czołówki światowej, pomija zawodników, którzy są nieaktywni w okresie przekraczającym 12 miesięcy.
- 7.3. Komisja Kwalifikacyjna jest przygotowana do publikowania comiesięcznych list rankingowych FIDE po podjęciu odpowiedniej decyzji przez Radę Prezydencką FIDE (Presidential Board). Może rozpocząć ich publikację w następnym roku po decyzji, poczynając od 1 lipca. Lista opublikowana w pierwszym dniu miesiąca będzie obowiązywała do ostatniego dnia tego miesiąca.

8.0. FUNKCJONOWANIE SYSTEMU RANKINGOWEGO FIDE

System rankingowy FIDE jest systemem numerycznym, w którym wyniki procentowe zamieniane zostają na różnice rankingowe i odwrotnie. Funkcjonowanie tego systemu jest wynikiem naukowego przetwarzania informacji, za pomocą najlepszych statystycznych metod.

- 8.1. Skala punktacji rankingowej jest ustalona arbitralnie wraz z umownymi klasami gry w przedziałach 200 punktów. W pierwszej tabeli przedstawiona jest zależność pomiędzy wynikiem procentowym „ p ”, a różnicą rankingów „ $d(p)$ ”. Dla wyniku 0 (zero) lub 1,0 (jeden punkt) wartość $d(p)$ jest oczywiście nieokreślona, ale przyjmuje się ją arbitralnie jako 800. Druga tabela pokazuje zależność pomiędzy różnicą rankingów „ D ”, a procentowym wynikiem oczekiwany „ $P(D)$ ”, odpowiednio dla zawodnika z

wyższą oceną rankingową „H” i niższą oceną rankingową „L”.
W rzeczywistości obie te tabele stanowią odbicie lustrzane.

(a) **Tabela zależności pomiędzy wynikiem procentowym „p”, a różnicą rankingów „d(p)”**

p	d(p)	p	d(p)	p	d(p)	p	d(p)	p	d(p)	p	d(p)
1.0	800	.83	273	.66	117	.49	-7	.32	-133	.15	-296
.99	677	.82	262	.65	110	.48	-14	.31	-141	.14	-309
.98	589	.81	251	.64	102	.47	-21	.30	-149	.13	-322
.97	538	.80	240	.63	95	.46	-29	.29	-158	.12	-336
.96	501	.79	230	.62	87	.45	-36	.28	-166	.11	-351
.95	470	.78	220	.61	80	.44	-43	.27	-175	.10	-366
.94	444	.77	211	.60	72	.43	-50	.26	-184	.09	-383
.93	422	.76	202	.59	65	.42	-57	.25	-193	.08	-401
.92	401	.75	193	.58	57	.41	-65	.24	-202	.07	-422
.91	383	.74	184	.57	50	.40	-72	.23	-211	.06	-444
.90	366	.73	175	.56	43	.39	-80	.22	-220	.05	-470
.89	351	.72	166	.55	36	.38	-87	.21	-230	.04	-501
.88	336	.71	158	.54	29	.37	-95	.20	-240	.03	-538
.87	322	.70	149	.53	21	.36	-102	.19	-251	.02	-589
.86	309	.69	141	.52	14	.35	-110	.18	-262	.01	-677
.85	296	.68	133	.51	7	.34	-117	.17	-273	.00	-800
.84	284	.67	125	.50	0	.33	-125	.16	-284		

- (b) Tabela zależności pomiędzy różnicą rankingów „D”, a procentowym wynikiem oczekiwanym „P(D)” odpowiednio dla zawodnika z wyższą oceną rankingową „H” oraz z niższą oceną rankingową „L”

D	P(D)	P(D)	D	P(D)	P(D)	D	P(D)	P(D)	D	P(D)	P(D)
różn. r.	H	L	różn. r.	H	L	różn. r.	H	L	różn. r.	H	L
0-3	.50	.50	92-98	.63	.37	198-206	.76	.24	345-357	.89	.11
4-10	.51	.49	99-106	.64	.36	207-215	.77	.23	358-374	.90	.10
11-17	.52	.48	107-113	.65	.35	216-225	.78	.22	375-391	.91	.09
18-25	.53	.47	114-121	.66	.34	226-235	.79	.21	392-411	.92	.08
26-32	.54	.46	122-129	.67	.33	236-245	.80	.20	412-432	.93	.07
33-39	.55	.45	130-137	.68	.32	246-256	.81	.19	433-456	.94	.06
40-46	.56	.44	138-145	.69	.31	257-267	.82	.18	457-484	.95	.05
47-53	.57	.43	146-153	.70	.30	268-278	.83	.17	485-517	.96	.04
54-61	.58	.42	154-162	.71	.29	279-290	.84	.16	518-559	.97	.03
62-68	.59	.41	163-170	.72	.28	291-302	.85	.15	560-619	.98	.02
69-76	.60	.40	171-179	.73	.27	303-315	.86	.14	620-735	.99	.01
77-83	.61	.39	180-188	.74	.26	316-326	.87	.13	>735	1.0	.00
84-91	.62	.38	189-197	.75	.25	327-344	.88	.12			

8.2. Wyznaczanie rankingu „Ru”, w danym turnieju, dla zawodnika dotychczas nie mającego rankingu FIDE.

8,21. Jeśli zawodnik uzyska wynik poniżej jednego (1) punktu w pierwszym swoim ocenianym turnieju, albo rozegrał mniej niż 3 partie przeciwko zawodnikom z rankingiem, to jego wynik jest pominięty.

W pierwszej kolejności należy wyznaczyć średni ranking granego turnieju „Rc”.

- (a) W turniejach szwajcarskich oraz drużynowych - jest to średni ranking jego przeciwników.
- (b) W turnieju kołowym należy brać pod uwagę zarówno rezultaty zawodników z rankingiem, jak i bez rankin-
- Kodeks Szachowy - 1 lipiec 2009*

gu. Dla zawodników bez rankingów, średni ranking zawodów „**Rc**” jest również średnim rankingiem turnieju „**Ra**”, który oblicza się następująco:

- (i) Wyznaczamy średni ranking zawodników z rankingiem FIDE „**Rar**”
- (ii) Wyznaczamy „**p**” dla każdego zawodnika z rankingiem FIDE, biorąc pod uwagę wszystkie jego partie rozegrane w turnieju.
Wyznaczamy „**d(p)**” dla każdego z tych zawodników.
Wyznaczamy średnią wartość wszystkich **d(p)**, którą nazywamy „**d(pa)**”.
- (iii) Wielkość „**n**” jest liczbą przeciwników.

$$\mathbf{R_a = R_{ar} - d(pa) \times n / (n + 1)}$$

8.22. Jeżeli oceniany zawodnik uzyska wynik 50%, to wtedy

$$\mathbf{R_u = R_a}$$

8.23. Jeżeli oceniany zawodnik uzyska wynik lepszy niż 50%, to wtedy **R_u = R_a + 15**, za każde pół punktu uzyskane powyżej 50%.

8.24. Jeżeli oceniany zawodnik uzyska wynik poniżej 50% w turnieju szwajcarskim i drużynowym, to wtedy

$$\mathbf{R_u = R_c + d(p)}$$

Uwaga A.F.: *d(p)* jest wtedy wielkością ujemną, odczytywaną z tabeli, zamieszczonej w p. 8.1(a) dla wyniku procentowego ocenianego zawodnika.

8.25. Jeżeli oceniany zawodnik uzyska wynik poniżej 50% w turnieju kołowym, to wtedy:

$$\mathbf{R_u = R_a + d(p) \times n / (n + 1)}$$

8.3. Ranking początkowy „**Rn**”, który zostanie opublikowany dla zawodnika, uprzednio nie mającego rankingów FIDE, jest obli-

czony przy założeniu, że zawodnik rozegrał wszystkie swoje partie w jednym turnieju. Ranking początkowy jest obliczony na bazie pełnych rezultatów zawodnika uzyskanych ze wszystkimi przeciwnikami.

- 8.31. W przypadku, gdy pierwszy wynik zawodnika, jest niższy od najniższego publikowanego rankingu (art. 0.6) zostaje on pominięty.
- 8.32. Ranking „Rn”, opublikowany na liście rankingowej FIDE („FRL” – FIDE Rating List), zostaje zaokrąglony do najbliższej liczby całkowitej, a końcówka 0,5 jest zawsze zaokrąglana w górę.
- 8.33. Rozpatrywane są wyłącznie wielkości $R_n \geq$ w stosunku do najniższego publikowanego rankingu (art. 0.6).

8.34. **Przykład**

Zawodnik bez rankingu FIDE rozegrał w turnieju 3 partie z zawodnikami o średnim rankingu 2220 i uzyskał 1 p., następnie wziął udział w drugim turnieju, w którym rozegrał 5 partii z zawodnikami o średnim rankingu 2150 i uzyskał 3 p. i na koniec wziął udział w trzecim turnieju, grając 4 partie z zawodnikami ze średnim rankingiem 2200 z wynikiem 2,5 p.

Początkowy ranking zawodnika oblicza się przy założeniu, że w jednym turnieju rozegrał 12 partii, z łącznym wynikiem 6,5 p.

Średni ranking przeciwników wynosi:

$$(3 \times 2220 + 5 \times 2150 + 4 \times 2200) / 12 = 2184$$

Rezultat 6,5 p. (z 12 partii) oznacza pół punktu powyżej 50%. Początkowy publikowany ranking nowego zawodnika wynosi $2184 + 12,5 = 2197$

- 8.4. Jeżeli zawodnik bez rankingu otrzyma publikowany ranking przed turniejem, w którym występuje, to w obliczeniach jego

rankingu jest traktowany w tym turnieju jako zawodnik z rankingiem. Natomiast dla jego przeciwników, przy obliczaniu ich rankingów, jest traktowany jako zawodnik bez rankingów.

8.5. Obliczanie zmiany rankingów dla zawodnika z rankingiem FIDE.

8.51. Dla każdej partii granej pomiędzy uczestnikami z rankingiem FIDE należy określić różnicę rankingów zawodnika i jego przeciwnika „**D**”.

8.52. Jeżeli przeciwnik nie ma rankingów, to jego ranking jest określony po zakończeniu turnieju. Dotyczy to tylko turniejów kołowych, ponieważ w turniejach granych systemem szwajcarskim partie grane przeciwko zawodnikom bez rankingów nie są brane pod uwagę.

8.53. Pomija się prowizoryczne, niepublikowane rankingi zawodników bez rankingów, które mogły być osiągnięte we wcześniejszych turniejach.

8.54. Jeżeli różnica rankingów ocenianego zawodnika i któregośkolwiek z przeciwników przekracza wielkość 400 p., wówczas dla celów rankingowych należy przyjąć różnicę skorygowaną, wynoszącą dokładnie 400 punktów (porównaj art. 8.58).

8.55. (a) W celu wyznaczenia procentowego oczekiwanego wyniku „**P(D)**” należy stosować tablicę 8.1(b).

(b) $\Delta R = \text{wynik} - P(D)$, przy czym w poszczególnych partiach należy przyjmować wyniki 1; 0,5 lub 0.

(c) $\Sigma \Delta R \times K$ oznacza zmianę rankingów dla danego turnieju lub dla rankingowego okresu.

8.56. „**K**” jest współczynnikiem rozwoju szachisty:

K = 25 jest przyjmowany dla nowego zawodnika na liście rankingowej do chwili gdy rozegra przynajmniej 30 ocenianych partii,

K = 15 jest przyjmowany dla zawodnika tak długo, dopóki jego publikowany ranking jest niższy od 2400 p.

K = 10 jest przyjmowany dla zawodnika z chwilą, gdy jego opublikowany ranking osiągnął przynajmniej 2400 p. Współczynnik przyjmuje się o tej nieziennej wielkości już do końca kariery sportowej zawodnika, nawet gdy jego ranking spadnie poniżej 2400 punktów.

8.57. Ranking „**Rn**” zostaje zaokrąglony do najbliższej liczby całkowitej, a końcówka 0,5 jest zawsze zaokrąglana w górę do jednostki (1).

8.58. Obliczanie rankingów w turnieju kołowym.

Kiedy zawodnicy bez rankingu biorą udział w turnieju kołowym, to ich rankingi są obliczone w procesie iteracji. Nowe rankingi są następnie używane do określenia zmiany rankingu zawodników z rankingami.

Metodyka przedstawia się następująco:

Zaw.	Rank.	pkt.	P	d(p)	Rc	Ru	Rc	Ru	We	K zm
	R						nowy	nowy		
A	2600	8,0	0.89	351					7,38	+6,2
B	2500	7,0	0.78	220					6,50	+5,0
C	b.r.	7,0			2348	2411	2348	2414		
D	2400	6,0	0.67	125					5,40	+6,0
E	b.r.	6,0			2348	2386	2348	2386		
F	2150	4,0	0.44	- 43					2,52	+22,20
G	2300	3,0	0.33	-125					4,21	-18,15
H	b r.	2,0			2348	2150	2337	2139		
I	b.r.	1,0			2348	2032	2305	1989		
J	2300	1,0	0.11	- 351					4,21	-48,15

$$R_{ar} = (2600 + 2500 + 2400 + 2150 + 2300 + 2300)/6 = 2375$$

$$d(pa) = (351 + 220 + 125 - 43 - 125 - 351)/6 = 29,5$$

$$R_a = 2375 - 29.5 \times 9/10 = 2348$$

dla zawodnika C: $Ru = 2348 + 5 \times 12,5 = 2411$

dla zawodnika E: $Ru = 2348 + 3 \times 12,5 = 2386$

dla zawodnika H: $Ru = 2348 - 220 \times 9/10 = 2150$

dla zawodnika I: $Ru = 2348 - 351 \times 9/10 = 2032$

Zawodnik I ma ranking niższy o ponad 400 p. od rankingów A i B.

Zawodnik H ma również ranking niższy o ponad 400 p. od rankingów A i B.

Wobec tego należy dokonać odpowiednich korekt.

Zawodnicy H i A liczą się jako 2550 R_c (nowy) = 2342

Zawodnicy I, A i B liczą się jako 2432 R_c (nowy) = 2322

Wtedy, po uwzględnieniu **Ru (nowego)**, jako ustalonego rankingów, można określić ΔR dla każdego zawodnika z rankingiem i dla każdej jego partii.

9.0. SPRAWOZDANIA SĘDZIOWSKIE

- 9.1. Wyniki turniejów powinny być przesłane na rankingowy serwer z użyciem plików TRF (Transformation Rules Files).
- 9.2. Wyniki wszystkich międzynarodowych zawodów muszą być przedstawione do oceny rankingowej. Wyjątkiem są turnieje, gdy w zaproszeniu znalazło się jednoznaczne stwierdzenie organizatora, że turniej nie będzie podlegał ocenie rankingowej FIDE. Sędzia główny musi to również ogłosić zawodnikom przed rozpoczęciem zawodów.
- 9.3. Każda narodowa federacja powinna desygnować Administratora Rankingu w celu koordynacji oraz przesyłania materiałów klasyfikacyjnych i rankingowych. Jego nazwisko i szczegółowe dane muszą być przekazane do wiadomości Sekretariatu FIDE.

10.0. KONTROLA FUNKCJONOWANIA SYSTEMU RANKINGOWEGO FIDE

- 10.1 Jedną z funkcji Kongresu jest ustalenie kierunków polityki FIDE w zakresie stosowania systemu rankingowego i zasad nadawania tytułów międzynarodowych. Celem systemu rankingowego jest naukowe przetwarzanie informacji za pomocą najlepszych statystycznych metod, aby umożliwić Kongresowi nadawanie tych samych tytułów międzynarodowych za identyczne jakościowo osiągnięcia sportowe zawodników. System rankingowy musi opierać się o podstawy naukowe, aby mógł być odpowiednio dostosowywany do funkcjonowania zarówno w okresach krótko jak i długotrwałych.
- 10.2. Skala systemu rankingowego jest ustalona arbitralnie, ale zarazem jednostronnie otwarta. Jedynie różnice rankingów są operatorami statystycznymi w znaczeniu rachunku prawdopodobieństwa. A zatem, jeżeli ulegnie zmianie charakterystyka zbioru zawodników objętych rankingiem FIDE, skala systemu rankingowego może zostać dostosowana do prawdziwej siły gry zawodników. Najważniejszym problemem jest zapewnienie integralności systemu rankingowego w taki sposób, żeby analogiczne rankingi, nadawane w różnych latach, odpowiadały takiej samej sile gry.
- 10.3. Do obowiązków Administratora Rankingu zalicza się też śledzenie kierunków zmian skali systemu rankingowego.

11.0. WYMAGANIA STAWIANE ADMINISTRATOROWI RANKINGU FIDE

- 11.1. Odpowiednia znajomość statystyki matematycznej i rachunku prawdopodobieństwa, w zakresie potrzebnym do ich stosowania przy ocenie wyników badań naukowych.
- 11.2. Kompetencje w zakresie dokonywania analiz według art.12.3 i interpretacji wyników tych badań. Ponadto rekomendowanie

Komisji Kwalifikacyjnej FIDE środków zaradczych, koniecznych dla zapewnienia integralności systemu rankingowego.

- 11.3. Predyspozycje do roli doradcy i asystenta każdej narodowej federacji, wprowadzającej krajowy system rankingowy.
- 11.4. Wykazywanie się obiektywizmem na poziomie porównywalnym z wymaganiami odnośnie sędziego FIDE.

12.0. UWAGI DOTYCZĄCE SYSTEMU RANKINGOWEGO

- 12.1. Poniższy wzór daje wyniki zbliżone do przedstawionych w tabelach w art. 8.1(a) i (b).

$$P = 1/[1 + 10^{-(D/400)}]$$

Zaleca się jednak używać wartości zestawionych w tabelach.

- 12.2. Wielkości zestawione w tabelach art. 8.1(a) i (b) są używane wyłącznie w postaci tam pokazanej, nie dokonywano ekstrapolacji w celu uzyskania trzeciej znaczącej cyfry.
- 12.3. Współczynnik **K** jest czynnikiem stabilizującym system rankingowy. Dla **K=10** ranking nie odzwierciedla siły gry zawodnika, gdy liczba ocenianych partii, w okresie rankingowym, przekracza 75, dla **K=15**, zjawisko to ma miejsce przy liczbie 50 partii, a dla **K=25** przy 30 partiach.
- 12.4. System rankingowy został tak pomyślany, aby pozwalał zawodnikom na dokonywanie weryfikacji własnych rankingów.

